

WALES AUDIT OFFICE
SWYDDFA ARCHWILIO CYMRU

Memorandwm Esboniadol

Memorandwm Esboniadol i'r Pwyllgor Cyllid Ynghylch yr Amrywiad yng Nghyllideb Swyddfa Archwilio Cymru ar gyfer y flwyddyn a ddaw i ben 31 Mawrth 2015

Cyflwynwyd i Bwyllgor Cyllid Cynulliad Cenedlaethol Cymru i'w ystyried o dan Reol Sefydlog 20.35.

Isobel Garner
Cadeirydd, ar ran Swyddfa Archwilio Cymru

Huw Vaughan Thomas
Archwilydd Cyffredinol Cymru

Cynnwys

Memorandwm Esboniadol

Trosolwg	4
Diben y Memorandwm Esboniadol hwn	5
Cyflwyniad	5
Addasiadau i adnoddau referiw a chyfalaf	6
Gofyniad arian parod net	6
Crynodeb	6

Atodiadau

Crynodeb o ofynion cyllidebol 2014-15 i'w cynnwys yng Nghynnig Cyllidebol Atodol Gweinidogion Cymru o dan adran 126 o Ddeddf Llywodraeth Cymru	7
--	---

Trosolwg

- 1 Ar gyfer pob blwyddyn ariannol, mae'n rhaid i Swyddfa Archwilio Cymru gyflwyno amcangyfrif blynyddol o'i hincwm a'i gwariant i Bwyllgor Cyllid y Cynulliad Cenedlaethol. Rhaid i'r pwyllgor cyfrifol archwilio'r amcangyfrif hwnnw a'i osod gerbron y Cynulliad Cenedlaethol ar ôl gwneud unrhyw ddiwygiadau sy'n briodol ym marn y pwyllgor.
- 2 Cafodd Amcangyfrif Swyddfa Archwilio Cymru ar gyfer 2014-15 ei gynnwys yn y Cynnig Cyllidebol Blynyddol o dan Reol Sefydlog 20.26 a'i gymeradwyo yn y Cyfarfod Llawn ar 10 Rhagfyr 2013, ar ôl gwaith craffu gan y Pwyllgor Cyllid.
- 3 Ymhellach at y dystiolaeth a gyflwynwyd i'r Pwyllgor Cyllid ar 6 Tachwedd 2014, mae Swyddfa Archwilio Cymru bellach yn ceisio diwygio'r Amcangyfrif cymeradwy ar gyfer y flwyddyn a ddaw i ben ar 31 Mawrth 2015.

Diben y Memorandwm Esboniadol hwn

Cyflwyniad

- 4 O dan y cynnig cyllidebol awdurdodwyd Swyddfa Archwilio Cymru i gadw £17.639 miliwn o adnoddau cronrus, a gynhyrchwyd drwy ffioedd a godwyd ar gyrff archwilio, a darparu £5.974 miliwn o adnoddau eraill. Gyda'i gilydd, defnyddir y swm hwn o £23.613 miliwn i ariannu costau Swyddfa Archwilio Cymru i gyflawni ei dyletswyddau o dan Ddeddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2013.
- 5 Esboniodd Ein Hamcangyfrif ar gyfer 2014-15 fod amrywiaeth o systemau TG a etifeddwyd yn cael eu defnyddio gan Swyddfa Archwilio Cymru i gynllunio, rheoli, cofnodi a storio gwaith archwilio yn ein dwy adran ymarfer archwilio (archwilio ariannol ac archwilio perfformiad). Etifeddwyd y systemau hyn gan Swyddfa Archwilio Cymru ar adeg ei sefydlu. Hysbyswyd y Pwyllgor Cyllid bod prosiect wedi'i ddechrau i nodi a oedd llwyfan archwilio cyffredin a allai ymgymryd â'r gwahanol swyddogaethau hyn a helpu i wella'r ffordd y caiff gwaith archwilio ei gynnal. Tynnwyd sylw'r Pwyllgor at y ffaith y gallai fod angen arian cyfalaf ychwanegol drwy Gyllideb Atodol, pe bai'r prosiect yn nodi ateb dichonadwy.
- 6 Wrth brofi'r farchnad, canfuwyd na allem gyflawni ein dyhead yn y byrdymor heb adnoddau sylweddol na meddalwedd arloesol nad oedd wedi cael ei phrofi yn y sector archwilio allanol. Daeth y Bwrdd i'r casgliad bod y risgiau a oedd yn gysylltiedig â gweithredu yn rhy uchel, ond hefyd fod risgiau i barhad busnes yn rhy sylweddol i gyfiawnhau parhau i 'wneud dim'. Nododd llythyr gan Gadeirydd Swyddfa Archwilio Cymru at Gadeirydd y Pwyllgor Cyllid ar 29 Hydref 2014, benderfyniad y Bwrdd i gaffael system rheoli archwilio newydd ar gyfer ein hymarfer archwilio ariannol. Bydd y system hefyd yn rhesymoli ac yn symleiddio systemau ategol, gan y bydd yn disodli ein systemau presennol ar gyfer cofnodi amser a rheoli adnoddau. Y gost gyfalaf yw £216,000, ynghyd â chostau refeniw cychwynnol o £46,000 yn 2014-15. Bydd yn arwain at gostau rhedeg systemau is a gwell effeithlonrwydd i'r gweithlu, gan ryddhau adnoddau ar ôl iddi gael ei gweithredu (yn weithredol o 2016-17). Mae'r Bwrdd yn dal yn awyddus i sicrhau llwyfan archwilio cyffredin ar gyfer y ddwy adran ymarfer, y rhagwelwn y gellir ei gyflawni yn y tymor canolig, yn enwedig wrth i ni barhau i weithio'n agos gyda chyrrff archwilio allanol eraill y DU.
- 7 Fel yr esboniwyd i'r Pwyllgor Cyllid ar 6 Tachwedd, drwy reoli ein hadnoddau'n ofalus, gellir talu am y costau ychwanegol hyn yn fewnol, heb fod angen gofyn am arian ychwanegol. Felly defnyddir dull y Gyllideb Atodol i wneud addasiad technegol i Amcangyfrif Swyddfa Archwilio Cymru er mwyn symud arian refeniw i arian cyfalaf. Nododd y Pwyllgor fod angen cyllideb atodol er mwyn trosglwyddo'r arian yn y modd hwn a chroesawodd y ffaith y gallem dalu am y gwariant ychwanegol drwy ein hadnoddau presennol yn hytrach na gofyn am gynnydd cyllidebol. Mae'r Memorandwm Esboniadol hwn yn nodi'r addasiadau technegol sydd eu hangen.

Addasiadau i gyllidebau refeniw a cyfalaf

- 8 Fel yr esboniwyd uchod, mae Swyddfa Archwilio Cymru wedi nodi arbedion ac effeithlonrwydd yn ei chyllideb refeniw ar gyfer 2014-15 a fydd yn ei galluogi i ariannu'r gost o brynu system rheoli archwilio newydd a'r costau gweithredu cychwynnol. Nodir y newidiadau cyllidebol technegol sydd eu hangen yn [Nhabl 1](#).

Tabl 1

	Amcangyfrif Cymeradwy 2014-15	Amcangyfrif Atodol 2014-15	Amcangyfrif Diwygiedig 2014-15
	£'000	£'000	£'000
Adnoddau refeniw	5,876	(200)	5,676
Adnoddau cyfalaf	98	200	298
Adnoddau cronuss	17,639	–	17,639
Cyfanswm gwariant	23,613	–	23,613

Gofyniad arian parod net

- 9 Nid oes angen newid y gofyniad arian parod net cymeradwy sef £5.974 miliwn.

Crynodeb

- 10 Rhydd [Tabl 2](#) grynodeb o'r adnoddau cyfalaf a refeniw diwygiedig a'r gofyniad arian parod net os cymeradwyeir yr amcangyfrif atodol hwn.

Tabl 2 – Crynodeb o'r adnoddau refeniw a'r ceisiadau am arian parod

	Cais am adnoddau	Gofyniad arian parod net
	£'000	£'000
Adnoddau refeniw	5,676	5,676
Adnoddau cyfalaf	298	298
Cyfanswm	5,974	5,974

Atodiad 1

Crynodeb o ofynion cyllidebol 2014-15 i'w cynnwys yng Nghynnig Cyllidebol Atodol Gweinidogion Cymru o dan adran 126 o Ddeddf Llywodraeth Cymru

O dan Adran 126 o Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006 ('Deddf 2006'), mae'n rhaid i Weinidogion gynnig Cynnig Cyllidebol Atodol yn y Cynulliad Cenedlaethol i awdurdodi defnyddio adnoddau, cadw incwm a hawlio arian parod o'r Gronfa Gyfunol ar gyfer personau perthnasol penodol, gan gynnwys Swyddfa Archwilio Cymru.

Mewn perthynas â gwasanaethau a dibenion y Swyddfa Archwilio Cymru yn ystod y flwyddyn a ddaw i ben ar 31 Mawrth 2015, bydd y Cynnig Cyllidebol yn awdurdodi'r canlynol:

- cyfanswm yr adnoddau i'w defnyddio gan Swyddfa Archwilio Cymru;
- cyfanswm yr adnoddau sy'n cronni i Swyddfa Archwilio Cymru y gellir eu cadw (yn hytrach na'u talu i mewn i'r Gronfa Gyfunol);
- y swm y gellir ei dalu o'r Gronfa Gyfunol i Swyddfa Archwilio Cymru.

Ceir crynodeb o'r gofynion hyn, na ellir ond darparu amcangyfrifon ar eu cyfer oherwydd amrywioldeb ffrydiau incwm, yn **Nhabl 1** isod.

Tabl 1 – Crynodeb o ofynion cyllidebol amcangyfrifedig 2014-15

	£'000
Adnoddau ac eithrio adnoddau sy'n cronni i'w defnyddio gan Swyddfa Archwilio Cymru ar gyflawni swyddogaethau statudol Swyddfa Archwilio Cymru, yr Archwilydd Cyffredinol ac archwilywyr penodedig llywodraeth leol, ar weinyddu Swyddfa Archwilio Cymru:	
• Refeniw	5,676
• Cyfalaf	298
Adnoddau sy'n cronni o ffioedd a thaliadau ar gyfer gwasanaethau archwilio a gwasanaethau cysylltiedig (ac eithrio ar gyfer gwaith archwilio, asesu ac arol-ygu llywodraeth leol); costau eraill a adenillir sy'n gysylltiedig â swyddogaethau'r Archwilydd Cyffredinol; incwm amrywiol o gyhoeddiadau, cynadleddau, darparu gwasanaethau gweinyddol a phroffesiynol a thechnegol; costau a adenillir oherwydd staff wedi'u secondio; benthyciadau staff a ad-delir; taliadau prydlesu ceir a adenillir; a llog a geir ar falansau gwaith at ddefnydd Swyddfa Archwilio Cymru ar gyfer gwasanaethau cysylltiedig a gweinyddu Swyddfa Archwilio Cymru.	17,639
Gofyniad arian parod net o'r Gronfa Gyfunol i dalu'r symiau net sy'n ddyledus i'w talu yn ystod y flwyddyn gan Swyddfa Archwilio Cymru.	5,974

Mae **Tabl 2** yn cysoni cyfanswm cais Swyddfa Archwilio Cymru am adnoddau â'i gofyniad arian parod net ar gyfer y flwyddyn a ddaw i ben ar 31 Mawrth 2015.

Tabl 2 – Cysoni'r gofyniad adnoddau â'r gofyniad hawlio arian parod o Gronfa Gyfunol Cymru

	£'000
Cais net am adnoddau – referniw a chyfalaf	5,974
Addasiadau cyfalaf gwaith net	–
Gofyniad arian parod net	5,974

Wales Audit Office

24 Cathedral Road

Cardiff CF11 9LJ

Tel: 029 2032 0500

Fax: 029 2032 0600

Textphone: 029 2032 0660

E-mail: info@wao.gov.uk

Website: www.wao.gov.uk

Swyddfa Archwilio Cymru

24 Heol y Gadeirlan

Caerdydd CF11 9LJ

Ffôn: 029 2032 0500

Ffacs: 029 2032 0600

Ffôn Testun: 029 2032 0660

E-bost: info@wao.gov.uk

Gwefan: www.wao.gov.uk